

YENİDÜNYA KARALEKESİ

Venturia inaequalis var. *eriobotryae* Scal.

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

Fungus yaşam çemberini yıl boyunca ağaç üzerinde mumyalaşmış meyvelerde, sürgünlerde ve yapraklarda tamamlar. Genellikle mumyalaşmış meyvelerde konidiospor; sürgün ve yapraklarda miselyum ve konidiospor şeklinde bulunur. Sonbahar ve ilkbaharda yağışlı geçen günlerde enfeksiyonlar gerçekleşir. Genç yapraklar ve meyveler enfeksiyona daha duyarlıdır. Çiçek taç yapraklarının dökülmesinden hasada kadar geçen dönemde meyve enfeksiyonları olur.

2. BELİRTİLERİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Yapraklarda enfeksiyondan 20-40 gün sonra farklı büyüklükte bozuk şekilli, önceleri sarı, daha sonra koyu kahverengi-siyahımsı renkte lekeler görülür. Sürgünlerdeki benzer lekelerde her zaman konidiospor bulunur. Enfekteli sürgünler normal gelişemezler, yaprak dökümü erken olur ve zamanla ağaç yapraksız kalır.

Meyvelerde ise yuvarlak veya şekilsiz, önceleri açık yeşil, zamanla siyahlaşan lekeler oluşur (**Şekil 9**). Leke çevresinde meyve kütikülasının yırtılmasından dolayı 0.5 mm kalınlığında beyaz renkli bir bant meydana gelir. Daha sonra lekeli doku, koyu kahverengine dönüşür ve doku gelişimi durur. Çok şiddetli ve erken enfeksiyonlarda meyveler çatlar, ağaçta asılı kalır ve zamanla kararak mumyalaşır.

Şekil 9. Yenidünya karalekesinin yenidünya meyvesindeki belirtileri.

Hastalıklı meyvelerin pazar değeri yoktur. Mücadele yapılmazsa ağaçlar verimden düşer ve çıplaklaşır.

Yurdumuzda yenidünya yetiştirilen tüm bölgelerde yaygındır.

3. KONUKÇULARI

Konukçusu yenidünyadır.

4. MÜCADELESİ

4.1. Kültürel Önlemler

- Ağaç üzerindeki hastalıklı sürgünler, meyveler ve yapraklar toplanıp bahçeden uzaklaştırılmalıdır.

-
- Yenidünya ağaçlarında çiçeklenme döneminin 1-1.5 ay olması nedeniyle ilaçlama zamanları önem kazanmaktadır. Bahçe homojen bir çiçeklenme için aynı çeşit fidanlarla tesis edilmelidir.
 - Güneşten azami yararlanma, iyi havalanma, yaprak ve meyvelerin ıslak kalma sürelerini azaltmak amacıyla ağaç arası dikim mesafeleri ayarlanmalı ve uygun budamalar yapılmalıdır.

4.2. Kimyasal Mücadele

4.2.1. İlaçlama zamanı

- 1. ilaçlama:** Sonbaharda çiçek tomurcukları kabarmadan önce,
- 2. ilaçlama:** Çiçek tomurcukları açılmadan önce,
- 3. ilaçlama:** Çiçek taç yapraklarının dökülmesinden sonra,
- 4. ve diğer ilaçlamalar:** 3. ilaçlamadan hasada 20 gün kalıncaya kadar, kullanılan fungisitlerin etki süresi dikkate alınarak yapılmalıdır.

4.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan Bitki Koruma Ürünleri kitabında tavsiye edilen ilaçlar ve dozları kullanılır.

4.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamada, hidrolik bahçe pülverizatörü veya motorlu bahçe pülverizatörü kullanılır.

4.2.4. İlaçlama tekniği

İlaçlama, ağacın her tarafını kaplayacak şekilde yapılmalıdır.